

(11) Ako će sve to biti tako uništeno, kakvi ljudi trebate biti u svetom životu i pobožnosti, (12) čekajući i ubrzavajući dolazak dana Božijega, zbog kojeg će nebesa biti zapaljena i uništena, i počela se istopiti od žestoke vatre? (13) Ali prema njegovom obećanju mi iščekujemo nova nebesa i novu zemlju, gdje obitava pravednost.

(14) Zato, dragi moji, zato što to čekate, nastojte da vas on zatekne u miru, bez mrlje i mahane, (15) i smatrajte strpljivost našega Gospodina spasenjem, baš kao što vam je i naš dragi brat Pavao, prema

mudrosti koja mu je data, pisao (16) u svim svojim pismima govoreći u njima o ovome. U njima ima teško razumljivih mjesta koja neuki i kolebljivi izvrću, kao i ostatak Pisama, na svoju propast. (17) Zato, dragi moji, znajući ovo unaprijed, nemojte da vas zavede zabluda nećudorednih ljudi, pa da izgubite svoju postojanost, (18) nego rastite u milosti i spoznajni našega Gospodina i Spasitelja Isusa Pomazanika. Njemu neka je slava, i sada i do dana vječnosti. Amen.

PRVA POSLANICA APOSTOLA IVANA

Autor ove poslanice ne kazuje svoje ime, ali prema tvrdnjama ranih kršćanskih učenjaka, posebice onih iz drugog stoljeća, nju je napisao Ivan, sin Zebedejev, apostol i pisac Ivanova evanđelja i Otkrivenja, Isusov ljubljeni učenik (Ivan 13:23). Majka mu je, vjerovatno, bila Salome, koja je bila sestra Marije, majke Isusove (Matej 27:56; Marko 15:40, 16:1; Ivan 19:25). Osim toga, izrazita sličnost u stilu sa stilom četvrtoga evanđelja dodatno potvrđuje gornje uvjerenje.

Rani pisci tvrde da je Ivan svoje posljednje godine života (oko 70–100. n. e.) proveo u Efezu, najznačajnijem gradu rimske provincije Azije. U svome propovijedanju i pisanju on je ustajao protiv rane forme gnosticizma. Središnje učenje ove hereze sastojalo se u vjerovanju da je duh u cijelosti dobar, a materija u potpunosti zla. Iz tog dualizma isteklo je pet važnih zabluda: ljudsko tijelo, koje je materija, jest zlo, nasuprot Bogu, koji je u cijelosti duh i, prema tome, dobar je; spasenje bijegom od tijela ne postiže se vjerom u Pomazanika, već *gnozom* (osebujnim znanjem); Pomazanik nije u potpunosti ljudsko biće. Neki gnostici (docketisti) tvrdili su kako on samo naizgled ima tijelo – neki drugi, poput Kerinta, bijahu smatrali kako se duh Pomazanikov spojio s Isusom čovjekom u toku krštenja, a onda se od njega odvojio neposredno prije njegove smrti; pošto se tijelo smatralo zlim, prema njemu se postupalo strogo. Na ovu asketsku formu gnosticizma ukazuje se u Pavlovoj poslanici Kološanima; izgleda paradoksalno, ali neki gnostici su zapali u užasni seksualni razvrat. Pošto je materija zla, smatrali su oni, takav odnos prema njoj ne narušava zakon Božiji i nije ni od kakve moralne važnosti.

Riječ života

1 Ono što je bilo od početka, ono što smo čuli, ono što smo očima svojim vidjeli, ono što smo gledali i što su nam ruke dotakle, a tiče se riječi života – (2) a život se očitovao, i mi smo vidjeli i svjedočimo i navješćujemo vam život vječni, koji je kod Oca bio i koji se nama očitovao – (3) što smo vidjeli i čuli, i vama navješćujemo, da i vi s nama u zajedništvu sudjelujete, a uistinu zajedništvo je naše s Ocem i Sinom njegovim Isusom Pomazanikom. (4) Mi ovo pišemo da radost naša bude potpuna.

Bog je svjetlo

(5) Ovo je poruka koju smo od njega¹ čuli i koju vam objavljujemo: Bog je svjetlo i u njemu nema nimalo tame. (6) Ako kažemo da smo u zajednici s njim, a u tami hodimo, mi lažemo i istinu u djelo ne provodimo; (7) ali ako hodimo u svjetlu, kao što je on sam u svjetlu, mi smo u zajednici jedan s drugim, a krv Isusa, Sina njegova, čisti nas od svih grijeha. (8) Ako kažemo da nemamo grijeha, mi sami sebe varamo i istine u nama nema. (9) Ako grijeha svoje priznamo, on je vjeran i pravedan, pa

¹ Tj. od Isusa.

će nam grijeha oprostiti i od svake nas nepravde očistiti. (10) Ako kažemo da nismo zgriješili, mi ga u laž ugonimo, i riječi njegove u nama nema.

Isus je naš zagovornik

2 Dječice moja, ja vam ovo pišem da grijeha ne činite. A ako ko zgriješi, mi imamo zagovornika u Oca – Isusa Pomazanika, pravednog; (2) on je žrtva okajnica za naše grijeha, i ne samo za naše nego i sveg svijeta.

(3) Mi znamo da smo ga upoznali ako držimo njegove zapovijedi. (4) Onaj koji veli: "Ja sam ga upoznao", a ne drži zapovijedi njegove, lažac je, i istine u njemu nema; (5) ali ko god riječ njegovu drži, ljubav se Božija u njemu uistinu upotpunila. Po ovome mi znamo da smo u njemu: (6) onaj koji kaže da u njemu živi mora hoditi onako kako je on hodio.

(7) Dragi moji, ne pišem vam novu zapovijed, nego staru zapovijed koju od početka imate; ova stara zapovijed jeste riječ koju ste čuli. (8) A opet, ja vam pišem novu zapovijed, koja je istinita u njemu i u vama, jer tama prolazi, a pravo svjetlo² već sija. (9) Onaj koji kaže da je u svjetlu, a brata svoga mrzi, još je u tami. (10) Onaj koji brata svoga voli u svjetlu živi i u njemu nema ništa što bi ga navelo da posrne.³ (11) Ali onaj koji brata svoga mrzi u tami je i u tami hodi, i on ne zna kamo ide jer mu je tama oči zaslijepila.

(12) Ja vam pišem, dječice, jer su vam zahvaljujući njegovu imenu oprošteni grijesi. (13) Pišem vama, očevi, jer znate onoga koji je od početka. Pišem vama, mladići, jer ste zloga⁴ savladali. Pišem vama, djeco, jer znate Oca. (14) Pišem vama, očevi, jer znate onoga koji je od početka. Pišem vama, mladići, jer ste jaki, i riječ Božija u vama živi, i zloga ste savladali.

Nemojte voljeti svijet

(15) Nemojte voljeti svijet ni ono što je u svijetu. Ako neko svijet voli, ljubavi Očeve u njemu nema. (16) Jer sve što je u svijetu, požuda tjelesna i požuda očiju i ponosito hvalisanje životom nije od Oca, nego je od svijeta. (17) Svijet prolazi, i požude njegove, ali onaj koji volju Božiju vrši zauvijek živi.

(18) Djeco, posljednji je čas; i kao što ste čuli da antipomazanik⁵ dolazi, već su se sada mnogi antipomazanici pojavili; po tome znamo da je posljednji čas. (19) Oni su iz nas izišli, ali nisu bili naši, jer da su bili naši, s nama bi ostali; ali oni su izišli da bi se otkrilo da svi oni nisu naši. (20) A vas je Sveti⁶ pomazao, i vi svi znanje imate. (21) Ja vam ne pišem zato što vi ne znate istinu, nego zato što je zbilja znate i zato što nikakva laž ne dolazi od istine. (22) Ko je lažac osim onoga koji niječe da je Isus Pomazanik? To je antipomazanik, onaj koji Oca i Sina niječe. (23) Ko god Sina niječe nema Oca; onaj koji Sina priznaje ima i Oca. (24) Ako ono što ste otpočetak čuli u vama ostane, ostat ćete i vi u Sinu i Ocu. (25) Ovo je obećanje koje nam je on sam dao: život vječni.

(26) Ovo vam ja pišem o onima koji gledaju da vas prevare. (27) Što se vas tiče, pomazanje koje ste od njega primili u vama ostaje, i vi ne trebate nikoga da vas uči, nego, kako vas pomazanje njegovo o svemu uči, i kako je istina, a ne laž, i baš onako kako vas je naučilo, vi u njemu ostanite.

(28) A sad, dječice, ostanite u njemu, da se mi, kad se on pojavi, pouzdamo i da se ne zastidimo pred njim kad dođe. (29) Ako znate da je on pravedan, vi znate da je i svako ko čini ono što je pravo od njega rođen.

Djeca Božija

3 Gledajte koliku nam je ljubav Otac dao da se djecom Božijom zovemo, a to mi i jesmo! Zato nas svijet ne zna što njega nije upoznao. (2) Dragi moji, sad smo djeca Božija, a šta ćemo biti, još se nije pokazalo. Mi znamo da ćemo, kad on⁷ dođe, biti kao i on, jer ćemo ga vidjeti baš onakvim kakav on jeste. (3) I svako ko se ovako u nj uzda čisti se, baš kao što je on čist.

(4) Svako ko grijeh čini zakon krši, a grijeh je bezakonje. (5) Vi znate da se on pojavio da grijeha sapere, i u njemu grijeha nema. (6) Niko ko u njemu ostaje ne griješi; niko ko griješi nije ga vidio niti ga je upoznao. (7) Dječice, pazite da vas niko

² Tj. Radosna vijest.

³ Ili: što bi druge navelo da posrne.

⁴ Tj. đavla.

⁵ Ivan je pretpostavljao da će oni koji budu čitali njegovu poslanicu znati za dolazak neprijatelja Božijeg i neprijatelja naroda njegovog. Taj neprijatelj zove se antipomazanik, čovjek bezakonja. Ali prije njega pojavit će se još mnogi koji će biti kao on.

⁶ Tj. Isus Pomazanik ili Bog.

⁷ Isus.

ne zavede! Onaj koji čini ono što je pravedno pravedan je, baš kao što je on pravedan. (8) Onaj koji grijeh čini od đavla je jer đavao od početka griješi. Zato je Sin Božiji došao da djela đavolja uništi. (9) Niko ko je od Boga rođen ne čini grijeha, jer sjeme Božije u njemu živi, i on ne može pogriješiti jer je od Boga rođen. (10) Po ovom se poznaju djeca Božija i djeca đavolja: svako ko ne čini ono što je pravedno nije od Boga, niti je onaj koji brata svoga ne voli.

Volimo jedni druge

(11) Jer ovo je poruka koju od početka slušate: mi moramo voljeti jedni druge – (12) ne kao Kajin, koji bješe od zloga i ubi brata svoga. A zašto ga on ubi? Jer su mu djela bila zla, a djela brata njegova bijahu pravedna.

(13) Ne čudite se, braćo, ako vas svijet mrzi. (14) Mi znamo da smo iz smrti u život prešli jer braću volimo. Onaj ko ne voli ostaje u smrti. (15) Svako ko mrzi brata svoga ubojica je, a vi znate da nijedan ubojica vječnoga života u sebi nema. (16) Po ovome mi znamo šta je ljubav: on⁸ je život svoj za nas dao, a mi moramo živote svoje za braću dati. (17) A ko god ima dobra zemaljska i vidi da mu je brat u nevolji, pa srce svoje od njega zatvori – kako će ljubav Božija u njemu ostati?

(18) Dječice, ne volimo riječju ni jezikom, nego djelom i istinom. (19) Po tome ćemo znati da smo od istine i srce svoje pred njim uvjeriti – (20) za šta nas god srce naše bude osuđivalo – jer Bog je veći od srca našeg i sve zna. (21) Dragi moji, ako nas srce naše ne osuđuje, mi se u Boga uzdamo, (22) i šta god od njega tražimo – dobijamo, jer zapovijedi njegove držimo i činimo ono što je njemu ugodno.

(23) Ovo je zapovijed njegova: da vjerujemo u ime njegova Sina Isusa Pomazanika i da jedni druge volimo kako nam je naložio. (24) Onaj koji drži zapovijedi njegove ostaje u njemu, a on u njemu. Po ovome mi znamo da on u nama ostaje: po Duhu, kojeg nam je dao.

Iskušajte duhove

4 Dragi moji, ne vjerujte svakom duhu, nego duhove na kušnju stavljajte da vidite jesu li od Boga, jer su mnogi lažni proroci u svijet otišli. (2)

Po ovome vi Duha Božijeg poznajete: svaki duh koji priznaje da je Isus Pomazanik u tjelesnom obličju došao od Boga je, (3) a svaki duh koji ne priznaje Isusa nije od Boga; to je onaj antipomazanika, za kojeg ste čuli da će doći, a on je već sada u svijetu. (4) Vi ste od Boga, dječice, i nadjačali ste ih⁹, jer je veći onaj koji je u vama nego onaj koji je u svijetu.¹⁰ (5) Oni su od svijeta, pa zato kao svijet govore, a svijet ih sluša. (6) Mi smo od Boga; onaj koji Boga poznaje nas sluša, a onaj koji nije od Boga ne sluša nas. Po tome mi poznajemo duha istine i duha neistine.

Bog je ljubav

(7) Dragi moji, volimo jedni druge jer je ljubav od Boga, a svako ko voli od Boga je rođen i Boga poznaje. (8) Onaj koji ne voli ne poznaje Boga, jer je Bog ljubav. (9) Ovako se u nama¹¹ ljubav Božija očitovala: Bog je Sina svoga jedinca na svijet poslao da mi po njemu živimo. (10) U ovome je ljubav: nismo mi voljeli Boga, nego je on volio nas i poslao Sina svoga kao žrtvu okajnicu za grijehе naše. (11) Dragi moji, ako je Bog nas tako volio, i mi moramo voljeti jedni druge. (12) Nikada niko nije vidio Boga; kad jedni druge volimo, Bog u nama ostaje i ljubav se njegova u nama upotpunjuje. (13) Po ovome mi znamo da ostajemo u njemu, a on u nama: on nam je Duha Svoga dao. (14) Mi smo vidjeli i svjedočimo da je Otac poslao Sina, svijetu Spasitelja. (15) Ko god priznaje da je Isus Sin Božiji, Bog ostaje u njemu a on u Bogu. (16) Mi smo spoznali ljubav koju Bog ima u nama i povjerovali u nju. Bog je ljubav, i onaj koji ostaje u ljubavi ostaje u Bogu a Bog ostaje u njemu. (17) Tako se ljubav s nama upotpunila da mi imamo pouzdanje na dan suda, jer kakav je on¹², takvi smo i mi na ovome svijetu. (18) U ljubavi nema straha, a potpuna ljubav tjera strah, jer strah uključuje kaznu, a onaj koji se boji nije usavršen u ljubavi. (19) Mi volimo jer je on prije volio nas. (20) Ako neko kaže: "Ja volim Boga", a mrzi brata svoga, on je lažac, jer onaj koji ne voli brata svoga, kojeg je vidio, ne može voljeti Boga, kojeg nije vi-

⁹ Lažne proroke.

¹⁰ To znači: veći je Duh Sveti nego đavao.

¹¹ Ili: među nama.

¹² Isus.

⁸ Isus.

dio. (21) A ovu zapovijed imamo od njega¹³: onaj koji voli Boga mora voljeti i brata svoga.

Vjerovanje u Sina Božijeg

5 Ko god vjeruje da je Isus Pomazanik od Boga je rođen, i ko god voli onoga koji rađa voli i od njega rođeno. (2) Po ovome mi znamo da djecu Božiju volimo: kad volimo Boga i zapovijedi njegove vršimo. (3) Jer ovo je ljubav prema Bogu: da zapovijedi njegove držimo, a zapovijedi njegove nisu teške. (4) Jer što god je od Boga rođeno savlada svijet, a ovo je pobjeda koja je savladala svijet – vjera naša.

(5) Ko je onaj koji savlada svijet ako nije onaj koji vjeruje da je Isus Sin Božiji? (6) To je onaj koji je s vodom i krvlju došao¹⁴ – Isus Pomazanik; ne samo s vodom nego s vodom i s krvlju. Duh je onaj koji svjedoči jer je Duh istina. (7) A troje svjedoči: (8) Duh, voda i krv, i ovo se troje slaže. (9) Ako mi prihvaćamo svjedočanstvo ljudi, svjedočanstvo je Božije veće jer je to svjedočanstvo Božije koje je on o Sinu svome dao. (10) Onaj koji u Sina Božijeg vjeruje ovo svjedočanstvo u sebi ima. Onaj koji u Boga ne vjeruje u laž ga utjeruje jer ne vjeruje u svjedočanstvo koje je Bog o Sinu svome dao. (11) A ovo je to svjedočanstvo: Bog nam je vječni život

dao, a taj je život u Sinu njegovu. (12) Onaj koji Božijeg Sina ima život ima; onaj koji Božijeg Sina nema života nema.

Ovo vam pišem da znate

(13) Ovo ja pišem vama koji vjerujete u ime Sina Božijega da znate da vječni život imate. (14) Ovo je pouzdanje koje u nj imamo: da nas on, ako nešto njemu po volji zatražimo, čuje. (15) A ako znamo da nas on čuje, šta god zatražili, mi znamo da imamo ono što smo od njega tražili.

(16) Ako neko vidi svoga brata kako čini grijeh koji u smrt ne vodi, neka zamoli, pa će Bog dati život njemu – to jest onima što čine grijeh koji u smrt ne vodi. Ima grijeh koji u smrt vodi; ne kažem da bi se za nj trebao moliti. (17) Svaka je nepravda grijeh, a ima grijeh koji u smrt ne vodi.

(18) Mi znamo da niko ko je od Boga rođen ne griješi, a onaj¹⁵ koji je od Boga rođen njega čuva, te ga zli ne može dotaći. (19) Mi znamo da smo od Boga i da je sav svijet u vlasti zloga. (20) Mi znamo i da je Sin Božiji došao pa nam razum dao da upoznamo onoga koji je istinit; i mi smo u onome koji je istinit, u Sinu njegovu Isusu Pomazaniku. On je istiniti Bog i vječni život.

(21) Dječice, čuvajte se kumira!

¹³ Isusa.

¹⁴ Voda simbolizira umakanje u vodu, a krv njegovu smrt.

¹⁵ Isus.